Lietas Nr. C28432113
Lietas arhīva Nr. C-1874-14/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 16.maijā

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa

tiesnese I.Ramane

izskatīja rakstveida procesā civillietu SIA „/Nosaukums A/" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 16.oktobrī SIA „/Nosaukums A/" (turpmāk – prasītājs), pamatojoties uz Civillikuma 1425., 1587., 1716. un 1717.pantu, cēla Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ (turpmāk – atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasībā norādīts, ka 2012.gada 24.septembrī prasītājas un atbildētājs noslēdza Vienošanos par parāda atmaksu Nr.701346209-24.09.2012 (turpmāk – Vienošanās), ar kuru atbildētājs atzina parādu Ls 753,64 (1072,33 *euro*) apmērā un vienojās ar prasītāju, ka iepriekš minētā summa tiek uzskatīta par pamatsummas parādu no Vienošanās parakstīšanas brīža. Atbildētājam bija pienākums, saskaņā ar Vienošanās 4.punktu parāda daļu dzēst piecpadsmit maksājumos, līdz katra mēneša 15.datumam, iemaksājot prasītāja norēķina kontā Ls 50 (71,14 *euro*), bet atlikušo parāda daļu Ls 13,64 (19,41 *euro*) samaksāt sešpadsmitajā maksājumā, vai saskaņā ar Vienošanās 4.1.punktu noslēgt jaunu vienošanos par atlikušās parāda summas atmaksu.

Atbildētājas pēc Vienošanās noslēgšanas veicis divus maksājumus parāda dzēšanai par kopējo summu Ls 50 (71,14 *euro*), līdz ar to nesamaksātās pamatsummas parāda atlikums ir Ls 713,64 (1015,42 *euro*).

Pamatojoties uz Vienošanās 5.punktu, ja atbildētājs neizdara samaksu Vienošanās 4.punkta termiņos, apjomā un/vai kārtībā, atbildētājam jāmaksā līgumsods 0,5% apmēra no pamatsummas atlikuma par katru maksājuma kavējuma dienu. Līgumsods par laiku no 2012.gada 15.novembra līdz 2013.gada 9.oktobrim aprēķināts Ls 1170,37 (1665,29 *euro*) apmērā, bet prasītājs to samazinājis līdz galvenā parāda apmēram Ls 713,64 (1015,42 *euro*).

Prasībā lūgts piedzīt no atbildētāja prasītāja labā galveno parādu Ls 713,64 (1015,42 *euro*), līgumsodu Ls 713,64 (1015,42 *euro*) un tiesāšanās izdevumus, kā arī noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei, norādot, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta noteikumiem, 2013.gada 24.oktobrī un atkārtoti 2013.gada 13.decembrī atbildētājam uz prasības pieteikumā norādīto deklarētās dzīvesvietas adresi nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, nosakot rakstveida paskaidrojuma iesniegšanas termiņu. Noteiktajā termiņā, ne arī līdz civillietas izskatīšanas dienai atbildētājs paskaidrojumus tiesā nav iesniedzis. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā prasītājam un atbildētājam nosūtīts 2013.gada 13.decembrī ierakstītā pasta sūtījumā uz prasītāja juridisko adresi un atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi, līdz ar to atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otrās daļas noteikumiem uzskatāms, ka lietas dalībniekiem paziņots lietas izskatīšanas datums rakstveida procesā. Līdz lietas izskatīšanas dienai tiesā nav saņemts pieteikums par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka ir iespējams lietu skatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Pārbaudot lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējot prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa uzskata, ka prasība ir

pamatota un apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 250.^{18} panta pirmā daļa nosaka, ka lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļā paredzētos izņēmumus.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atbildētājs nav izmantojis savas Civilprocesa likuma 250.^{23} un 74.pantā paredzētās tiesības – nav sniedzis paskaidrojumus, nav cēlis iebildumus pret prasību un nav apstrīdējis prasības pieteikumā norādītos faktus, kā arī nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, līdz ar to secināms, ka atbildētājam nav pamatotu iebildumu pret prasību. Lai gan, atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta piektajai daļai, prasības pieteikumā norādītie fakti atzīstami par pierādītiem, tiesa tos vērtē atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta prasībām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.pantu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Civillikuma 1402.pantā noteikts, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Lietas materiāliem pievienotā 2012.gada 24.septembra Vienošanās par parāda atmaksu Nr.701346209-24.09.2012 apstiprina, ka puses nodibinājušas tiesiskās attiecības, uz kura pamata atbildētājs atzīst parādu Ls 753,64 (1072,33 *euro*) apmērā. Saskaņā ar Vienošanās 4.punktu atbildētājs apņemas veikt pamatsummas parāda atmaksu saskaņā ar maksājumu grafiku, kas sastāv no ikmēneša maksājuma Ls 50 (71,14 *euro*) apmērā, bet maksājuma grafikā norādīto pēdējo ikmēneša maksājumu veicot Ls 13,64 (19,41 *euro*) apmērā.

Tiesa konstatē, ka puses ir vienojušās par darījuma būtiskajām sastāvdaļām, ar nolūku savstarpēji saistīties un, saskaņā ar Civillikuma 1533.pantu, šis līgums uzskatāms par galīgi noslēgtu un atzīstams par tiesīgu. Līgums noslēgts atbilstoši Civillikuma prasībām, jo notikusi vienošanās par līguma galvenajām sastāvdaļām, kā neapstrīdēts tas ir spēkā esošs un pusēm saistošs.

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgtslīgumsuzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties nolīguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

Prasītāja saistību izpildi apstiprina noslēgtā vienošanās un no tās izrietošās prasītāja darbības, kas tam ar līguma noslēgšanas brīdi ir pielīgtas – neuzsākt parāda piedziņas procesu laikā, kad vienošanās ir spēkā esoša un atbildētājs veic Vienošanās 4.punktā norādītos maksājumus pilnā apmērā, ievērojot maksājumu izdarīšanas termiņus. Saistību izpildes termiņš, saskaņā ar Vienošanās 4.punktu, iestājās 2014.gada 15.janvārī, kad atbildētājam parāda pilnīgai dzēšanai jāveic pēdējais maksājums Ls 13,64 (19,41 *euro*) apmērā.

No prasības pieteikuma secināms, ka atbildētājs saistību izpildei veicis divus maksājumus par kopējo summu Ls 50 (71,14 *euro*) atbilstoši Vienošanās 4.punktā paredzētajai maksājumu kārtībai. Citus maksājumus no līguma izrietošo saistību izpildei atbildētājs nav veicis. Tā kā atbildētājs nav pildījis līgumā uzņemtās saistības, nav veicis Vienošanās maksājumu grafikā paredzētos maksājumus noteiktajā termiņā un apmērā, tiesa secina, ka ir iestājies Vienošanās 7.punktā paredzētais priekšnosacījums, prasītāja tiesībām iesniegt prasību tiesā par pamatparāda un līgumsoda piedziņu.

Civillikuma 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis. Vienošanās 1.punktā puses vienojušās par pamatparāda apmēru Ls 753,64 (1072,33 *euro*). Atbildētājs veicis divus maksājumus par kopējo summu Ls 50 (71,14 *euro*), kuri novirzīti Vienošanās 4.punktā paredzētā 2012.gada 15.oktobra maksājuma izpildei, līdz ar to nesamaksātās pamatsummas parāds ir Ls 713,64 (1015,42 *euro*). Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja norādītā pamatparāda atlikuma apmēru un pamatotību, jo pierādījumi, kas dotu pamatu apšaubīt parāda esamību vai tā apmēru tiesai nav iesniegti, tādejādi prasība par galvenā parāda Ls 713,64 (1015,42 *euro*) piedziņu ir pamatota un apmierināma.

Prasībā lūgts piedzīt līgumsodu par nokavētiem maksājumiem, atbilstoši līguma noteikumiem, par laiku līdz 2013.gada 9.oktobrim. Civillikuma 3.pantā noteikts, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības. Tādējādi pušu tiesiskajām attiecībām piemērojamas līgumsoda institūtu regulējošās Civillikuma normas redakcijā, kas bija spēkā līgumsoda samaksas saistības rašanās laikā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014.gada 1.janvārim).

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi un, saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu, līgumsodu var pievienot katram līgumam. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Savukārt, Civillikuma 1720.pantā noteikts, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildi. Tiesa atzīst, ka līgumsods ir saistību pastiprinājums un iedarbojas kā nelabvēlīgu seku draudi atbildētājam, kamēr saistība nav izpildīta.

Vienošanās 5.punktā puses vienojušās, ja parādnieks (atbildētājs) neizdara samaksu kreditoram Vienošanās 4.punktā paredzētajos termiņos, apjomā un/vai kārtībā, tad parādnieks maksā kreditoram līgumsodu 0,5% apmērā no pamatsummas parāda atlikuma par katru maksājuma kavējuma dienu.

Civillikuma 1828.pantā norādīts, ja izpildījumam ir noteikts laiks, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu. Saskaņā ar Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktu, parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu.

No Vienošanās 4.punktā ietvertā maksājuma grafika izriet, ka parāda samaksas sadalīta termiņos, nosakot, ka samaksa izdarāma katra mēneša 15.datumā. Atbildētājs veiktais maksājums Ls 50 (71,14 *euro*) apmērā dzēsis Vienošanās 4.punktā norādītā maksājumu grafika 2012.gada 15.oktobrī veicamo maksājumu. Ievērojot to, ka maksājumu grafiks iekļauts pašā Vienošanās tekstā, tiesai nav pamata apšaubīt, ka atbildētājam samaksas izdarīšanas kārtība bijusi zināma. Citus maksājumus pielīgto saistību izpildei atbildētājs nav veicis, līdz ar to atbildētājs nav ievērojis maksājuma grafikā noteiktos saistību izpildes termiņus. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka ir iestājies pušu noslēgtajā Vienošanā noteiktais pamats līgumsoda piedziņas prasībai.

Tā kā tiesiskajās attiecībās, ko nodibinājuši prasītājs un atbildētājas, atbildētājs uzskatāms par patērētāju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē, prasītājs – par pakalpojumu sniedzēju norādītā likuma 1.panta 4.punkta izpratnē, pušu attiecības vērtējamas, piemērojot ne tikai Civillikuma normas, bet arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta 11.daļu tiesa, izšķirot strīdu, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus. Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punkts nosaka, ka par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.

Atbilstoši Vienošanās 5.punktu noteikumam, prasītājs aprēķinājis līgumsodu no pamatsummas parāda par katru maksājuma kavējuma dienu par laiku no 2012.gada 15.novembra līdz 2013.gada 9.oktobrim par 328 dienām, kopā Ls 1170,37 (1665,29 *euro*). Prasītājs samazinājis līgumsoda apmēru līdz galvenā parāda apmēram, lūdzot piedzīt no atbildētāja līgumsodu Ls 713,64 (1015,42 *euro*) apmērā.

Izvērtējot, vai prasītāja prasība piedzīt no atbildētājas līgumā paredzēto līgumsodu Ls 713,64 (1015,42 *euro*) apmērā, tiesa konstatē, ka līgumsods ir nesamērīgi augsts, jo prasītājs nav norādījis uz apstākļiem, kas dotu pamatu atzīt, ka atbildētāja saistību izpildes pārkāpums ir radījis prasītājam zaudējumus, kas līdzvērtīgi pamatparāda apmēram. Tāpat prasītājs arī nav norādījis uz jebkādiem citiem apstākļiem, kas dotu pamatu norādītā līgumsoda apmēra pamatotībai.

Tādējādi, lai gan prasītājs samazinājis aprēķinātā līgumsoda Ls 1170,37 (1665,29 *euro*) apmēru līdz pamatparāda apmēram, tiesa atzīst prasītāja lūgto līgumsoda apmēru par neatbilstošu Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam.

Tā kā lietā nav konstatēts kāds no Civillikuma 1656. vai 1657.pantā norādītajiem gadījumiem, kad tiesa var atsvabināt parādnieku no tam neizdevīgām nokavējuma sekām, turklāt ievērojot atbildētāja pieļautā nokavējuma ilgumu un pamatparāda apmēru, kā arī to, ka n o 2012.gada 15.novembra atbildētājs pilnībā izvairījies no saistību izpildījuma, tiesa uzskata, ka līgumsods samazināms un piedzenam no atbildētāja prasītāja labā Ls 150 (213,43 *euro*) apmērā. Pārējā daļā Ls 563,64 (801,99 *euro*) apmērā prasība par līgumsoda piedziņu noraidāma.

Civillikuma 1838.pants nosaka, ka samaksas izdarīšana jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs nav iesniedzis tiesai paskaidrojumus par prasību vai pierādījumus, kas apstiprinātu pielīgto saistību izpildi un parāda summas samaksu pilnā apmērā vai kādā daļā. Tiesai nav pamata apšaubīt, ka pēc prasības iesniegšanas tiesā un līdz lietas izskatīšanas dienai parāds nav samaksāts, tādēļ prasība par galvenā parāda Ls 713,64 (1015,42 *euro*) un līgumsoda Ls 150 (213,43 *euro*) par laiku no 2012.gada 15.novembra līdz 2013.gada 9.oktobrim piedziņu ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, norādot to apmēru. Prasītājs lūdzis noteikt tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus – 6% gadā no nesamaksātās summas, kas atbilst Civillikuma 1765.panta pirmās daļas noteikumiem. Savukārt atbilstoši Civillikuma 1765.panta ceturtās daļas noteikumiem likumiskie procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Tādējādi prasītājam nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt sešus procentus no simta gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas Ls 713,64 (1015,42 *euro*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, ja prasība apmierināta daļēji, tiesas izdevumus piespriež proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, līdz ar to no atbildētāja prasītāja labā piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram Ls 863,64 (1228,85 *euro*) – valsts nodeva Ls 129,55 (184,33 *euro*) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi – ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi Ls 3,30, (4,70 *euro*), ko prasītājs samaksājis, sniedzot prasību tiesā, kopā Ls 132,85 (189,25 *euro*).

Taisot spriedumu par naudas summas piedziņu [..] un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas, līdz ar to atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no Civilprocesa likuma 8., 41., 97., 190., 195., 204.^{1},250.^{25} panta,

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, SIA „/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, labā galveno parādu 1015,42 *euro* (Ls 713,64), līgumsodu par laiku no 2012.gada 15.novembra līdz 2013.gada 9.oktobrim 213,43 *euro* (Ls 150) un tiesas izdevumus 189,25 *euro* (Ls 132,85), kopā 1418,10 *euro* (viens tūkstotis četri simti astoņpadsmit *euro* 10 *eurocenti*).

Samaksa izdarāma prasītāja norēķinu kontā /konta numurs/, banka AS /Nosaukums A/.

Prasību daļā par līgumsoda Ls 563,64 (801,99 *euro*) apmērā piedziņu noraidīt.

Noteikt /pers. A/ sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums 2014.gada 16.maijs.

Tiesnese I.Ramane